

BELGIAN ASSOCIATION OF CIOs AND DIGITAL TECHNOLOGY LEADERS

Beltug Standpunt

5G wordt de infrastructuur van de toekomst – geen verder uitstel

Mei 2021

Inhoud

Beltug verwacht van de overheid.....	1
1 Naar een waaier van nieuwe mogelijkheden - 5G is een game changer..	3
2 België mist de trein	4
Onzekerheid is nefast	5
3 De essentie: zorg voor concurrentie op de professionele markt.....	5
De mogelijke gevolgen van een 4de operator, een prijsbreker op de consumentenmarkt.....	5
Nood aan extra concurrentie op de professionele markt.....	7
4 Impact op tewerkstelling.....	8

Over Beltug

Met meer dan 1.800 leden uit 490+ bedrijven, is Beltug de Belgische vereniging van CIO's en leiders in digitale technologie uit verschillende economische sectoren en de overheid. Onderwerpen als het beheer van softwarelicenties, 5G, hybrid IT, cyber security, IoT, smart collaboration, privacy, digitale innovatie, data governance, artificiële intelligentie, ... staan op onze agenda.

We verdedigen de belangen van onze leden, nemen standpunten in en faciliteren het uitwisselen van kennis tussen onze leden. Elk jaar organiseren we meer dan 40 evenementen om ervaringen en vragen uit te wisselen. Beltug vertegenwoordigt de zakelijke ICT-gebruikers ook op het Europese en internationale niveau, in nauwe samenwerking met organisaties in andere landen.

www.beltug.be

Contact: Danielle Jacobs, CEO Beltug, +32 495 10 88 51, danielle.jacobs@beltug.be
Beltug – Prins Boudewijnlaan 97 – 9100 Sint-Niklaas – www.beltug.be

5G wordt de infrastructuur van de toekomst – geen verder uitstel

Beltug verwacht van de overheid

- Geen verder uitstel om de procedure op te starten die 5G-netwerken in ons land mogelijk maakt. De veiling van 5G-spectrum heeft in België al te veel vertraging opgelopen.
- Het is belangrijk te focussen op de professionele markt, zodat bedrijven, overheidsinstellingen, ziekenhuizen, havens, universiteiten,... het innovatiepotentieel kunnen gebruiken voor nieuwe toepassingen. Dit komt de consument, student, patiënt, burger en andere professionele spelers ten goede.

Beltug hoopt oprecht dat onze politici zich bewust zijn van het belang van 5G-netwerken. Ze zijn bepalend voor de digitale toekomst van België.

1 Naar een waaier van nieuwe mogelijkheden - 5G is een game changer

Nu al kan het belang van mobiele communicatie moeilijk worden onderschat. Maar met 5G wordt mobiele communicatie naar een ander niveau getild.

De overstap van 2G naar 3G (UMTS) was een revolutie. Voordien ging het vooral over bellen en SMS-jes, met 3G werden surfen, foto's delen,... mogelijk. De stap van 4G naar 5G zal niet minder revolutionair zijn.

Met 5G

- worden **hogere snelheden** mogelijk. Om het concreet te maken: het doorsturen van videobeelden via 5G gaat 100 keer sneller dan via het huidige 4G-netwerk.
- zijn een **groot aantal simultane communicaties** mogelijk. De mobiele netwerken zullen niet langer snel uitvallen bij rampen zoals Pukkelpop en de aanslagen van 2016. Maar ook in gewone omstandigheden kunnen de parallelle communicatiestromen van massa's sensoren en andere IoT-toepassingen verwerkt worden.
- Omdat er nauwelijks vertraging (latency) is, kan 5G gebruikt worden voor **tijdskritische mobiele communicatie**. Mobiele communicatie tussen machines, sensoren, applicaties ... wordt op een radicaal ander niveau gebracht.
- komen er **kwaliteitsgaranties**. Met network slicing kunnen de operatoren het netwerk opsplitsen in verschillende delen met elk een andere configuratie. Aan de communicatie tussen een kraan en de helmen van werfarbeiders om de kraan tijdig te laten stilvallen zullen hogere eisen gesteld worden dan aan een app om je sportprestaties op te volgen. Met 4G zijn er geen kwaliteitsgaranties mogelijk. De 4G-netwerken zijn slechts best effort, een wereld van verschil.

5G is de infrastructuur van de toekomst en zal de economie dragen. De 5G-netwerken worden bepalend voor de digitale toekomst van België. Voor smart cities, internet of things, augmented en virtual reality, artificiële intelligentie, drones en geavanceerde digitale toepassingen zijn hoe langer, hoe meer hoogkwalitatieve netwerken vereist.

Nieuwe toepassingen zullen helpen om een antwoord te bieden op een reeks maatschappelijke uitdagingen in domeinen zoals mobiliteit, gezondheidszorg, veiligheid, energiebeheer, enz. Ook voor bedrijven zal 5G een enorme meerwaarde brengen.

Daarom is 5G belangrijk voor de professionele markt.

Bij elk bedrijf en elke overheidsinstelling waarmee Beltug praat, staat digitale transformatie hoog op de agenda. Ook de verschillende regeringen en Europa beklemtonen het belang van digitalisering voor de economie. Robuuste, betrouwbare en state-of-the-art netwerken, vast en mobiel, zijn een must.

2 België mist de trein

Midden 2018 verwachtte Beltug de spectrumveiling in het voorjaar van 2019. Ook een jaar geleden deden we de oproep om verdere vertraging te voorkomen. Toen was het dossier geblokkeerd door onenigheid over de verdeling van de financiële opbrengst van de veiling van het spectrum. Ondertussen werd beslist dat het geld op een rekening geblokkeerd wordt en dat over de verdeling later wordt beslist. Dit struikelblok is dus van de baan.

Maar, we zijn bijna 3 jaar verder. Zelfs als er binnen enkele weken wordt beslist, wordt het een uitdaging om de veiling nog in 2021 te organiseren. Daarna duurt het nog een tijd voor er een concreet aanbod is op de markt.

In 18 Europese landen werden de frequenties voor 5G al via een veiling ter beschikking gesteld, terwijl er in ons land nog steeds geen politiek akkoord is om de veilingprocedure op te starten. België heeft dus al een behoorlijke achterstand.

De internationale context is heel relevant:

- Voor bedrijven zal de aanwezigheid en de kwaliteit van de 5G-netwerken een concurrentieel voor- of nadeel zijn.
- Veel van onze bedrijven werken in verschillende landen. Een toepassing bouw je liefst voor verschillende landen.
- De manier waarop overheden, ziekenhuizen, universiteiten, havens,... hun dienstverlening kunnen organiseren is belangrijk voor de aantrekkelijkheid van een land.
- De vooruitzichten rond de uitrol van 5G worden een factor bij de keuze van een locatie en voor investeringen in een land of regio.

Onzekerheid is nefast

Uit onze recente marktbevraging¹ blijkt dat voor 60% van de bedrijven en overheidsinstellingen in België de onzekerheid over de timing de grootste uitdaging is m.b.t. 5G. Onzekerheid is nefast. Beltug krijgt veel vragen over de timing van het concrete marktaanbod. Er wordt volop gebrainstormd over nieuwe mogelijkheden en de testprojecten komen stilaan op gang. Maar de operatoren werken nu met tijdelijke licenties: goed om testprojecten op te zetten, maar niet geschikt om investeringen en plannen concreet te maken.

Binnenkort staat het 5G-dossier alweer op de agenda van het Overlegcomité, waarin de gemeenschappen, gewesten en de federale regeringen samenkomen. Nu moet de knoop echt worden doorgehakt. Want na de beslissing volgt nog de procedure voor de veiling en het toewijzen van licenties, die al snel een jaar tijd in beslag zal nemen.

Verder uitstel is een bijzonder negatief signaal

3 De essentie: zorg voor concurrentie op de professionele markt

Beltug begrijpt dat de beleidsmakers de komst van een extra mobiele operator op de Belgische markt willen evalueren. Het nieuwe spectrum wordt geveild voor 20 jaar, en met de komst van 5G is het een nu-of-nooit-scenario. Een mogelijke introductie van een vierde speler is een uiterst delicate evenwichtsoefening.

Radiospectrum is een schaars goed. **De wijze waarop de spectrumpakketten worden aangeboden zal de interesse van potentiële aanbieders beïnvloeden.** De gevolgen voor de markt zullen verstrekkend zijn.

We illustreren dit aan de hand van 2 scenario's.

De mogelijke gevolgen van een 4de operator, een prijsbreker op de consumentenmarkt

De komst van een prijsbreker op de consumentenmarkt zou op korte termijn kunnen leiden tot lagere prijzen op de consumentenmarkt, omdat de bestaande operatoren de nieuwkomer willen volgen.

Maar daar staan verschillende risico's tegenover.

Vertraging van de uitrol van 5G

De telecomoperatoren staan aan de vooravond van zeer zware investeringen:

- Voor de bouw van de 5G-netwerken in het hele land
- De uitrol van glasvezel, ook als onderdeel van de 5G-netwerken
- De enorme uitdagingen op het vlak van cyber security

¹ Beltug, Proximus, Orange, Telenet, NTT, Verizon [marktstudie](#) bij organisaties met meer dan 200 werknemers.

Deze investeringen zijn noodzakelijk om de digitaliserende economie te faciliteren. Ons land moet beschikken over voldoende, robuuste en state-of-the-art communicatie-infrastructuur.

Omdat het bouwen van 5G-netwerken van een andere orde is dan de upgrades tot nu toe, zal de opbouw over meerdere jaren verspreid zijn.

Als de investeringscapaciteit van de bestaande operatoren onder druk komt, dan

- zullen net die elementen die de toegevoegde waarde brengen opschuiven in de tijd (de kleine latency, de grote aantallen simultane communicaties, het brengen van kwaliteitsgaranties)
- zal de dienstverlening in economisch minder interessante gebieden vertraging oplopen

Waar zit de meerwaarde?

De vraag is of zo'n speler geïnteresseerd zal zijn om te investeren in de uitbouw van een volwaardig 5G-netwerk, met alle mogelijkheden, of blijft het eerder bij sneller internet?

Van een 4de consumentenoperator kun je verwachten dat hij zware dekkingsverplichtingen opgelegd krijgt, hij moet op een aantal jaren zo goed als de hele bevolking kunnen bereiken. Immers voor een consumentenoperator is het onaanvaardbaar dat alleen de economisch interessante gebieden voorzien moeten worden. Er komen dan 4 mobiele netwerken naast elkaar. M.a.w. we krijgen meer van hetzelfde.

De komst van een extra speler die vergelijkbaar is met de bestaande operatoren gaat in tegen de trend van consolidatie in de telecomsector, o.a. door de schaafeffecten die nodig zijn, net om de zware investeringen te kunnen dragen. De kans op een overname op termijn is reëel, waarna men terugvalt tot 3 operatoren.

2G/3G

Om de nieuwkomer voldoende kansen te geven op de consumentenmarkt, zal men hem ook spectrum voor 2G en 3G moeten geven. 2G en 3G zijn echter technologieën van het verleden en minder efficiënt (qua gebruik van spectrum, energie, ...) dan 4G en 5G. Hoe zinvol is het om hiervoor nog concurrentie te brengen? Het is belangrijk naar de toekomst te kijken.

De vermindering van het 2G-, 3G- en 4G-spectrum zou voor de bestaande operatoren een kwaliteitsvermindering kunnen inhouden die niet onmiddellijk kan worden gecorrigeerd door het nieuwe 5G-spectrum. Een extra risico, al was het maar omdat bij de start een groot aantal eindgebruikers niet over een 5G-toestel zal beschikken.

Het scenario van een cashflowvretende prijzenslag kan op korte termijn leiden tot lagere prijzen voor consumenten, maar zal ons op de langere termijn zuur opbreken. Alle Belgische gebruikers - consumenten, bedrijven en overheden - hebben immers belang bij sterk uitgebouwde, kwalitatieve en performante 5G-netwerken.

Beltug is een groot pleitbezorger voor concurrentie. Concurrentie is een goeie zaak voor business en consument. Maar, het probleem van onvoldoende concurrentie op de Belgische telecommarkt stelt zich niet op 'mobile-only' maar op de vaste breedbandmarkt en de bundels². Dat lost een 4de mobiele operator niet op. België heeft trouwens zeer goede 4G-netwerken (DESI 4G³).

De oplossing om concurrentie en lagere prijzen te stimuleren bestaat uit regulering die een vlotte toegang van virtuele operatoren tot de bestaande netwerken garandeert.

Nood aan extra concurrentie op de professionele markt

Bij 5G zit de toegevoegde waarde in eerste instantie in de professionele markt – bedrijven, overheden, ziekenhuizen, universiteiten, stations, havens,... Het is via de toepassingen die zij zullen bouwen dat 5G de burgers ten goede zal komen. Anders blijft het bij sneller internet.

5G is vooral een wereld van digitale toepassingen, en bedrijven en overheden zullen belang hebben bij een gezonde concurrentie aan de aanbiederszijde. Concurrentie op de professionele markt is nodig

Het is de professionele markt die innovatie zal brengen. Het gaat om een groeiende markt, met plaats voor meerdere en diverse aanbieders. Het is belangrijk er voor te zorgen dat de mogelijkheden voor spelers in de zakelijke markt niet worden afgesneden.

De interesse in 5G komt duidelijk naar voor uit de Beltug marktstudie 2021. Zelfs nu 5G er nog niet is, heeft 36% van de professionele gebruikers al interesse in een privaat netwerk. Ook ander onderzoek⁴⁵ toont de belangstelling aan van de professionele gebruikers voor de voordelen van 5G (zoals de kwaliteitsgaranties en het voordeel van de kleine *latency*).

Ook is er concurrentie nodig op plaatsen die anders liggen dan voor de consumenten, zoals industriezones, universiteitscampussen, ziekenhuiscampussen. Die bereik je niet met dekkingvereisten in functie van het aantal burgers dat je bereikt. Die zones zijn ook oninteressant voor een consumentenspeler.

² Rapport van EC: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/mobile-and-fixed-broadband-prices-europe-end-2019>

³ https://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2018-20/be-nl-desi_2018-country-profile-lang_4AA749A5-0C23-66F9-D0AA1C661486553B_52351.pdf

⁴ BIPT/Cap Gemini studie

⁵ Capgemini Research Institute, Manufacturers' survey on 5G, March–April 2019

<https://www.capgemini.com/wp-content/uploads/2019/06/5G-in-industrial-operations.pdf>

4 Impact op tewerkstelling

Het overlegcomité heeft vicepremier en minister van Telecommunicatie De Sutter gevraagd om een studie uit te voeren naar de impact van de komst van een 4de operator op de investeringen en de tewerkstelling. Omwille van de impact op alle sectoren pleit Beltug er voor om deze vraag niet te eng te bekijken en de volledige economische impact in rekening te brengen.

Beltug werd opgericht om het potentieel van een geliberaliseerde telecommarkt te kunnen aanboren⁶. Ook bij de liberalisering van de telecomsector in de jaren 90 woedden er zware discussies over de impact op de tewerkstelling bij de RTT/Belgacom. En inderdaad, het aantal werknemers bij RTT/Belgacom ging naar beneden. Maar de tewerkstelling bij toen nog niet bestaande of niet in België actieve bedrijven zoals Orange, Telenet, Colt, BT, Verizon, GTT, Eurofiber, ... werd niet meegenomen, laat staan de groei van de start-ups en scale-ups die door de geliberaliseerde markt mogelijk werd.

Ook bij de komst van 5G is het belangrijk naar de impact op andere bedrijven dan de telecomoperatoren te kijken. Alle bedrijven zijn bezig met een digitale transformatie. De manier waarop 5G ingevoerd zal worden, zal bepalend zijn voor het succes ervan.

Door de langdurige onzekerheid zetten bedrijven in België minder snel in op digitale transformatie gebaseerd op 5G, mogelijks met permanent verlies van tewerkstelling.

⁶ De oorspronkelijke naam van Beltug was 'Belgian Telecommunications Users Group'

Copyright © Beltug 2021. Dit document mag vrij worden gekopieerd en verdeeld in zijn geheel op een individuele basis, hetzij elektronisch of op papier zolang het wordt toegeschreven aan Beltug.

Beltug vzw/asbl

Prins Boudewijnlaan 97 | B - 9100 Sint-Niklaas | +32 3 778 17 83

BE 0443-557-046 | RPR Gent, afdeling Dendermonde

www.beltug.be | info@beltug.be